

**Notat fra møde i Frøudvalget (Udvalget for forædling, sorter og handel med frø)
fredag den 1. marts 2024 i Landbrugsstyrelsen, mødesal 1****Deltagere**

Anne Fabricius, Birger Eriksen, Birte Boelt, Charlotte Holde, Christian Andreasen (formand), Claus Bech, Gerhard Deneken, Jon Birger Pedersen, Jørn Lund Kristensen, Kim Bonde Petersen og Troels Prior Larsen.

Fra Landbrugsstyrelsen deltog Amanda Blichert Christensen (referent), Jacob Kromann Salomonsen, Kasper Lundsgaard Frederiksen, Kristine Bech Klindt, Kristine Riskær, Mille Thorø Borch Sloth, Morten Storgaard, Tine Vilbrad Jørgensen og Ulla Katja Thybo.

Afbud

Der var afbud fra Bjarne Pugholm, Ib Borup Pedersen, Jens Holstborg, Lasse Skovlund Bech, Leif Hagelskjær, Nils Elmegaard og Simon von Siebenthal.

Dagsorden for mødet

1.	Meddelelser 1. Landbrugsstyrelsen 1.1. Lovgivning, bekendtgørelser og vejledninger 2. TystofteFonden 3. Medlemmerne
2.	Sortsbeskyttelse og sortsafprøvning 1. Orientering om arbejdet i CPVO og UPOV
3.	Certificering og handel 1. Orientering om arbejdet i EU og OECD, herunder EU-Kommissionens revision af PRM-reguleringen 2. Eksport, herunder UK, EAEU og Rusland, Kina mv. 3. Fund af <i>Meloidogyne chitwoodi</i> i DK 4. Slåningsforbud af brakarealer ift. frømarker 5. Projekt om præcisionsavl
4.	Orientering om GMO arbejdet i EU 1. EU-Kommissionens forslag til ændring af lovgivning om planter fremstillet med visse nye genomteknikker
5.	Eventuelt 1. Næste møde

Informationer givet i skriftlig orientering forud for mødet er medtaget nedenfor i kursiv.

1. Meddelelser

1.1. Landbrugsstyrelsen

Kristine Riskær (KR) orienterede om, at Amanda Blichert Christensen (AC) er blevet fastansat i stillingen som medarbejder på frøområdet, som hun har vikarieret i snart 18 måneder. I forbindelse med fastansættelsen planlægger KR et onboarding-forløb i form af flere virksomhedsophold i samarbejde med Sejet Planteforædling, DLF og TystofteFonden.

KR mindede om, at frist for bemærkninger til notatet fra seneste Frøudvalgsmøde den 23. november 2023 er den 11. marts. Herefter lægges notatet på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

1.1.1. Lovgivning, bekendtgørelser og vejledninger

Sortslistebekendtgørelsens bilag 1 blev opdateret pr. 1. januar 2024 med en række nye afprøvningsprotokoller.

Kommende bekendtgørelser

Vi arbejder stadig på at udstede ændringer af sædekorns-, markfrø- og grøntsagsfrø-bekendtgørelserne, men dette bliver nok først i løbet af foråret. Ændringerne vil, som tidligere nævnt, primært omfatte præciseringer, der har vist sig behov for i forbindelse med udarbejdelsen af virksomhedsvejledningen. Derudover udestår fortsat spørgsmålet om vandindhold i sædekornsbekendtgørelsen, som vi også forventer bliver afklaret her.

Vi har også fortsat et udestående servicetjek af bekendtgørelse om formering af plantenyheder til erhvervsmæssig anvendelse i egen bedrift og bekendtgørelsen om Plantenyhedsnævnet.

Vejledninger

Virksomhedsvejledningen er under opdatering og forventes udsendt i løbet af foråret.

Kristine Bech Klindt (KK) orienterede om, at PRM-reguleringen medfører ændringer i lovgivningen, som følge af ændringer fra direktiver til forordning.

1.2. TystofteFonden

Gerhard Deneken (GD) orienterede om, at antallet af anmeldelser i foråret er godt med.

TystofteFonden får ISTA-audit i efteråret. Der er kun tre udestående anmærkninger tilbage fra tidligere audits.

Der blev afholdt Fagudvalgsmøde den 2. februar. Fagudvalgets indstillinger bliver forelagt for Plantenyhedsnævnet den 11. marts.

Der afholdes møde for erfarne avlskontrollører den 29. april og kursus for nye avlskontrollører den 30. april. Til efteråret afholdes der kursus i prøvetagning og møde for erfarne avlskontrollører. Der sendes invitationer til kurser pr. mail til virksomhederne. Dato for kurserne kan også findes på TystofteFondens hjemmeside.

Der er i alt afholdt tre workshops for anmeldere om bæredygtighedsaspektet i værdiafprøvning. Den 14. maj - 15. maj er TystofteFonden vært for netværksgruppen af værdiafprøvningskoordinatorer i EU. Der er audit på SES-afprøvning den 12. juni.

1.3. Medlemmerne

Charlotte Holde (CH) orienterede om, at Gitte Hallengreen Jørgensen er nyansat som seniorkonsulent i Dansk Gartneri. Der er også ansat en ny kommunikationsmedarbejder.

Birger Eriksen (BE) oplyste, at Sejlet Planteforædling er optaget af NGT og patentspørgsmålet, og opfordrer Landbrugsstyrelsen til at gå i dialog med andre ministerier på området. KR fortalte, at Landbrugsstyrelsen har været i dialog med Patent- og Varemærkestyrelsen og Erhvervsministeriet. Landbrugsstyrelsen har lavet en bestilling til IFRO (Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi) om en vurdering af betydningen af et øget brug af patenter på planter for dansk landbrug. Analysen forventes at komme i maj.

Birte Boelt (BB) orienterede om DanSeed Symposium, der blevet afholdt fra den 27. februar til den 28. februar, og som havde mere end 50 deltagere. BB takkede de tilstedeværende oplægsholdere for deres bidrag.

Jørn Lund Kristensen (JK) oplyste om et godt samarbejde med Landbrugsstyrelsen ifm. dispensation for lav spireevne i havre og vårbyg. JK orienterede om, at DLF lukker sit forædlingsanlæg i Landskrona. DLF vil indgå i et nyt joint venture omkring deres sukkerroeaktiviteter. Forædlingen kommer fremover til at foregå i Belgien foruden Store Heddinge. På personalefronten har Hans Christian Ambjerg, administrerende direktør i DLF Beet Seed, fratrådt sin stilling, og der er ændringer i persongalleriet i DLF, som giver udfordringer med Traces NT.

Kim Bonde Petersen (KB) belyste udfordringer med høståret 2023, herunder de ubekendte faktorer i omfanget af marker, som der skal sås om og sås i. Der er både tale om en ringe avl og dårlig kvalitet i 2023. KB sætter spørgsmålstejn ved, om det er et enkeltstående tilfælde, eller om det fortsætter for fremtiden.

Anne Fabricius (AF) kvitterede for et godt samarbejde med Landbrugsstyrelsen ifm. PRM-forslaget og dispensation for lav spireevne i havre og vårbyg.

2. Sortsbeskyttelse og sortsafprøvning

2.1. Orientering om arbejdet i CPVO og UPOV

CPVOⁱ

Der har ikke været holdt møder i CPVOs Administrationsråd siden sidste møde i Frøudvalget. Næste møde afholdes den 11. april 2024.

Kristine Bech Klindt orienterede om, at CPVO fik ny vicepræsident fra Spanien i januar. KK fortalte, at det stadig er muligt at søge om refusion via EUIPOs SME-Fund. Mulighederne for refusion er i øvrigt blevet udvidet.

UPOVⁱⁱ

Der har ikke været afholdt møder i UPOV-regi siden sidste møde i Frøudvalget.

3. Certificering og handel

3.1. Orientering om arbejdet i EU og OECD, herunder EU-Kommissionens revision af PRMⁱⁱⁱ-reguleringen

EU

Notat fra møde i stående komité for frø den 29. november 2023 er sendt til frøudvalget.

Kommissionen har i december anmodet medlemsstaterne om at redegøre for praksis i forhold til at forældre/ansøgere bidrager til officielle aktiviteter omkring SES-afprøvning, både i relation til sortsbeskyttelse og sortsregistrering. Kommissionen har understreget, at forældre/ansøgere ikke må udføre officielle aktiviteter, men myndighederne må godt gøre brug af fx forældernes arealer til brug for afprøvningen. Kommissionen arbejder på at samle og analysere besvareelserne fra medlemsstaterne. De forventer at fremlægge deres konklusioner på et møde inden sommerferien.

På et tidligere Frøudvalgsmøde orienterede LBST om, at EU-Domstolen har afsagt en dom, der ugyldiggjorde en artikel i forordning 1768/95 vedr. den erstatning sortsejere er berettiget til i tilfælde af krænkelse af deres rettigheder i relation til licensopkrævning for Farm Saved Seeds. Kommissionen har på den baggrund fremsat et forslag til en ny erstatningsbestemmelse, som blev vedtaget i sidste uge. Erstatningen kan nu udelukkende opgøres på baggrund af det faktisk lidte tab. Kommissionen fastsætter ikke strafferetlige sanktioner for overtrædelser, men det vil være muligt for medlemsstaterne at fastsætte sådanne nationalt. Dette vil LBST se nærmere på.

KK oplyste, at Landbrugsstyrelsen sender et skriftligt dokument ud, hvor alle medlemmer i Frøudvalget får mulighed for at komme med inputs til at fastsætte nationale sanktioner for overtrædelser. Hvis en krænker ikke betaler i dag, kan den krænkede sortsejer rejse en erstatningssag.

KB sagde, at det nuværende retsgrundlag er tyndt, og at det gør det vanskeligt at opkræve licens fra jordbrugerne. Mobilensere bør have oplysningspligt. BE nævnte, at der er et meget lille incitament for at købe certificeret udsæd, hvis brugen af ucertificeret udsæd ikke straffes. AF tilføjede, at der er nogle, der bevidst overtræder reglerne på området. KK svarede, at det er en diskussion der givetvis vil komme i forbindelse med revisionen af sortsbeskyttelsesforordningen. Der kan undersøges muligheden for en model, hvor Landbrugsstyrelsen politianmelder på vegne af den krænkede sortsejer. Mobilensere bliver højst sandsynligt omfattet af registreringskravet i PRM. KR tilføjede, at Landbrugsstyrelsen er bekendte med problemstillingen om mobilensere og mulighederne for at håndhæve loven.

Kommissionen har stillet forslag om ligestilling af Moldovas produktion af frø af foderplanter samt Ukraines produktion af frø af roer, solsikke, raps og sojabønne. Forslaget drøftes pt. i en rådsarbejdsgruppe. LBST hører gerne jeres eventuelle bemærkninger til en sådan ligestillingsbeslutning.

Revision af de 12 markedsdirektiver om frø og andet planteformeringsmateriale

Der har været afholdt 6 forhandlingsmøder i EU-regi, hvor repræsentanter for alle medlemsstater deltager. Der er gennemgået 43 ud af 82 artikler. Det spanske formandskab har lavet et revideret udkast for artikel 1-22 på baggrund af medlemsstaternes bemærkninger. Europa-Parlamentets landbrugskomite har stemt om forslaget og fremsat deres ønsker til ændringer. Der er planlagt 3 forhandlingsmøder frem til og med juni.

Vi har identificeret visse udfordringer i forslaget, herunder 1) at salg af ikke-endeligt certificeret frø (inkl. blandinger), begrænses til hastetilfælde, 2) at nationale særregler, herunder nultolerance for flyvehavre og højere kvalitetsnormer, skal finde begrundelse i agroklimatiske behov, og 3) at prøver til kontroldyrkning skal udtages af den kompetente myndighed. Desuden skal det nævnes, at vores nationale regler om gyldighed ikke videreføres med forslaget.

LBST har været i dialog med formandskabet i forhold til mængdebegrænsninger for bevaringssorter. Kun én anden medlemsstat havde ønsket mængdebegrænsninger, så derfor vil formandskabet gerne finde et andet kompromis. Det kunne fx være, at der tilføjes et formålskrav, der ikke strider med kommerciel produktion og evt. en begrænsning af godkendelsesperioden og en mulighed for at give afslag på ny godkendelse, hvis omsætningen er for stor.

Forordning om planteformeringsmateriale relation til kontrolforordningen vil blive drøftet på kommende rådsarbejdsgruppemøde i marts. LBST forsøger at komme i dialog med DE om deres eventuelle forbehold vedrørende kontrolforordningen. Erhvervet er velkomne til at komme med inputs på dette område og evt. dele information fra Euroseed m.fl.

KK tilføjede, at vi højst sandsynligt ikke når gennem hele forslaget under det belgiske formandskab.

BE spurgte, hvor i processen med PRM-forslaget Europa-Parlamentet er. KK svarede, at styrelsen ikke havde hørt noget om Europa-Parlamentets forslag, udover det ændringsforslag, som blev offentliggjort sidst i 2023.

GD pointerede, at økologisk heterogent materiale også er en udfordring. KK svarede, at vi er bevidste om det, og at vi har kommenteret på det i forslaget.

GD tilføjede, at store partier af sædekorn er en dansk regel. KK sagde, at de specifikke krav foregæntlig bliver fastsat i gennemførelsesbestemmelserne.

OECD

Der er afholdt teknisk arbejdsgruppemøde den 19. januar – 2. februar 2024. Årsmødet afholdes den 4. juni 2024.

OECD-sekretariatet arbejder videre med digitaliseringsprojektet med en seed lot hub og på sigt elektroniske mærkesedler.

Som et nyt punkt, der ikke fremgår af dagsorden, fortalte AC, at Landbrugsstyrelsen er blevet orienteret om driftsproblemer med AgriLabel på plantepas på kartoffelområdet, og spurgte medlemmerne, om de havde hørt om lignende problemer på frøområdet. GD svarede, at der også er udfordringer på frøområdet ifm. AgriLabel, og at Landbrugsstyrelsen skal kontakte certificeringskoordinator Jeppe Reitan Andersen på TystofteFonden for at få en status på sagen. CH tilføjede, at Danpot anvendes på prydplanter, og at det eventuelt kan undersøges, om det kan være en alternativ leverandør.

3.2. Eksport, herunder UK, EAEU og Rusland, Kina m.v.

Storbritanniens første skridt i deres ny importkontrolmodel BTOM (Border Target Operating Model) blev implementeret den 31. januar 2024. Hvad har det betydet og hvordan er det gået. Hvad indebærer næste skridt af BTOM-implementeringen.

Ulla Katja Thybo (UT) orienterede om, at importvarer til Storbritannien deles op i tre risikokategorier, lav, middel og høj. Hidtil har der skullet certifikat på varer i højrisikokategorien. Pr. 31. januar har der skullet certifikat med varer i høj- og middelrisikokategorierne. Der har ikke været udfordringer med det fra dansk side. Der er dog en

stor eksport af afskårne juletræet under 3 meter, som omfattes af certifikatkravet, som er i gang med at forberedes inden juletræssæsonen. Næste trin i BTOM implementeres 30. april 2024 og betyder, at der indføres dokument- og fysisk kontrol af varerne, og at kontrollen af varerne rykkes til grænseovergangene. Der er usikkerhed omkring, hvorvidt Storbritannien har kapacitet til at kontrollere så mange varer. Sydlige EU MS er generelt meget bekymrede, fordi Storbritannien har meldt ud, at frugt og grønt er i middelrisiko, men behandles som lavrisikovarer foreløbigt. Mange sydlige lande har kæmpe eksport af denne type varer til Storbritannien og frygter implementering af certifikater på så mange varer. Storbritannien har meldt ud, at der er en tremåneders implementeringsperiode, hvilket landene ikke mener, at de kan opfylde.

FVM og UM får pr. 1. juli 2024 dansk statskonsulent på ambassaden i London.

***EAEU** (Den Eurasiske Økonomiske Union, som består af Rusland, Belarus, Armenien, Kirgisistan og Kasakhstan) har en fælles importlovgivning, som betyder, at der skal være en specifik tillægserklæring på certifikater til disse lande. EAEU har meldt ud at de styrker den fælles importkontrol, men vi har i Landbrugsstyrelsen ikke umiddelbart mærket noget til det.*

Det er vigtigt, at alle varer, som skal til EAEU, har den rette tillægserklæring i plantesundhedscertifikatet.

***Rusland:** Der er indført en række EU-eksportsanktioner på eksport til Rusland. En af de varer, som det har været muligt at eksportere, er frø til udsæd. Rusland har dog indført importforbud mod frø, som har oprindelse i Danmark, og frø af anden oprindelse, som eksporteres fra Danmark. Importforbuddet blev indført i oktober 2023. Rusland har indført tilsvarende importforbud mod frø fra NL. Og importforbud mod specifikke virksomheder i andre EU MS. Der stilles generelt en række krav til lande, som vil eksportere frø til udsæd til Rusland og Rusland har meldt ud, at de arbejder målrettet på at være selvforsynende på området. Kravene er bl.a., at eksportlandenes frølaboratorier skal være fysisk auditeret af russiske auditører.*

Frankrig og Tjekkiet har haft audit, men de har endnu ikke fået tilbagemeldinger fra Rusland, om hvorvidt laboratorierne er blevet godkendt, selvom der er gået flere måneder siden audit. GD spurgte, om der er tale om audit af officielle laboratorier eller virksomhedsejede laboratorier i Frankrig. UT vil undersøge det.

(UT har fulgt op på spørgsmålet vedr. laboratorier efter mødet og har oplyst, at det også drejer sig om private laboratorier.)

Desuden er der indført afgrødespecifikke importkvoter, som, så vidt vi er orienteret, kræver at eksportvirksomheder skal have sendt en plan for lokal produktion af frø i Rusland, for at få del i kvoterne. Dvs. en plan for en fremtidig produktion i Rusland.

Kvoterne er for alle afgrøder, som er omfattet. Kvoterne ligger en del under de mængder, som tidligere er importeret. Kvoterne og importrestriktionerne har medført intern kritik i Rusland, da det betyder højere priser på udsæd, og fordi egne sorter ikke er ligeså højtydende m.m. Udmeldinger fra flere EU MS er, at Rusland fortsat har behov for frøimporten.

Rusland har desuden indført følgende skæringsdatoer: 1. september 2023, hvor de skal have dokumentation for at frøene er fri for GMO, 1. september 2024, hvor Rusland skal have

dokumentation for at frøene er fri for GMO og dokumentationen skal være udstedt af et auditeret og godkendt frølaboratorium, 1. september 2025, frø skal ved import til Rusland være fulgt af et "genetic passport". Det er pt. uvist hvad et sådant pas præcist indeholder.

Kina har tidligere indført en lovgivning, som omhandler registrering af alle fødevarer virksomheder, som eksporterer til Kina. Fødevarestyrelsen har stået for denne registrering og nogle virksomheder har selv kunnet registrere sig. Vi har modtaget information om, at en lignende lovgivning også indføres på planter og planteprodukter og veterinære varer, som ikke importeres til fødevarer. Det omfatter bl.a. frø til udsæd og planter til plantning. Lovgivningen vil bl.a. få indflydelse på eksport af frø til Kina. Vi har ikke modtaget lovgivningen officielt fra Kina endnu, så vi kan ikke sige så meget mere, men det er noget eksportører skal være obs. på, og det ser ud til at Kina vil stille krav om en række oplysninger.

FVM og UM har en fast dansk statskonsulent på ambassaden i Beijing, der også er behjælpelig ved eksportudfordringer.

Det ser ud til, at den nye lovgivning kommer til at omfatte bl.a. frø til udsæd og planter til plantning, men det er fortsat usikkert. Ifølge KOM forventer man, at der vil komme en 6 måneders implementeringsperiode, når lovgivningen offentliggøres. Flere EU MS, som eksportører frugt og grønt, har allerede oplevet, at der stilles krav om flere oplysninger. Meldingen fra den danske ambassade i Kina er, at Kina generelt bliver mere restriktive i forhold til det, de importerer. Lovgivningen på fødevarer betød en del oprydning, da flere varer blev importeret på forkerte toldkoder m.m., hvilket lovgivningen ryddede op i. Meldingen fra andre EU MS er, at det er vigtigt, at man ikke giver flere oplysninger end de obligatoriske, da kravet til oplysninger hurtigt kan blive meget omfattende.

TRACES NT: Tilbage meldingen fra eksporterende virksomheder er fortsat, at de generelt er glade for TRACES NT. Vi kan på nuværende tidspunkt sende papirfrit plantesundhedscertifikatet til en række lande, hvor NZ senest er kommet til. Vi forventer fremadrettet, at skulle finansiere en del af IT-systemet, hvilket vi ikke tidligere har gjort.

En række EU MS har udfordringer med at sende papirfrit til Storbritannien, men vi har ingen problemer med det fra DK. I forhold til Norge kan vi sende papirfrit, hvis importøren er registreret i TRACES NT og kan hente certifikatet frem der. Det skyldes Norges importkontrolproces, hvor importøren spiller en betydelig rolle. Sverige kommer på besøg i DK for at se, hvordan vi har implementeret TRACES NT. TRACES NT giver gode muligheder for at trække statistikker, hvilket er brugbart.

UT orienterede desuden om avlskontrol af frømarker til eksport. Den 8. februar blev der for anden gang afholdt et møde med repræsentanter fra erhvervet om ordningen. Flere nye tiltag fra seneste møde er implementeret og med god erfaring. Erhvervet anmelder i høj grad ved digital angivelse af markens placering, hvilket fungerer godt for erhvervet og for Landbrugsstyrelsen. De digitale kort over anmeldelserne er et godt værktøj, som giver overblik for kontrollører i relation til planlægning af kontrollen. Der blev drøftet en AU bestilling på skadegørere i spinat, herunder skadegørere, som ikke umiddelbart kan ses i marken, hvilket udløser prøvetagning og analyse. Erhvervet forventer stigende arealer, som skal kontrolleres under ordningen. Erhvervet er glade for det årlige møde, som derfor ønskes gentaget.

3.3 Fund af *Meloidogyne chitwoodi* i Danmark

I december 2023 blev rodgallenematoden *M. chitwoodi* konstateret i prøve af konsumkartofler udtaget på et lager som del af de årlige plantesundhedsundersøgelser. *M. chitwoodi* er en EU-karantæneskadegører, hvilket betyder, at den skal udryddes og yderligere spredning hindres. Det angrebne område er en mark på 3,6 ha beliggende i Midtjylland, men udbruddet er endnu ikke afgrænset, og kan vise sig større.

Foreløbige plantesundhedsmæssige foranstaltninger omfatter restriktioner på flytning af jord og kartofler samt rengøring af maskiner, efter de er anvendt i det angrebne område. I 2024 forventes krav om sortbrak i den smittede mark. De følgende år forventes dyrkningsrestriktioner afhængig af niveau af nematoder udtaget i jordprøver det foregående efterår.

M. chitwoodi har et bredt værtsregister og kan bl.a. angribe byg, rug, hvede, strandsvingel, almindelig rajgræs, italiensk rajgræs, engrapgræs, enårig rapgræs, rødkløver, hvidkløver, ært, fodervikke.

Den registrerede forekomst i Danmark kan muligvis få indflydelse på eksport af andre arter, og der kan være lande, der vil kræve marksyn og/eller laboratorieundersøgelser forud for eksport.

[I kan finde den fulde værtsliste for *M. chitwoodi* på EPPO Global Database her.](#)

Nematoderne kan være vanskelige at opdage, da der ofte ikke er symptomer ved svage angreb. De spredes let og er vanskelige at udrydde på grund af de mange værtsplanter også blandt ukrudtsarter.

Tine Vilbrad Jørgensen (TJ) orienterede om fundet af *Meloidogyne chitwoodi* i Danmark. *M. chitwoodi* findes i flere EU MS. Den blev fundet i Sverige første gang i 2017, og efterfølgende har Sverige også haft fund af *Meloidogyne fallax*. Begge arter formerer sig hurtigt med mange generationer om året.

[I kan finde Landbrugsstyrelsens faktaaark om *M. chitwoodi* og *M. fallax* her](#)

Det er uvist, hvor smitten stammer fra. Det undersøges, om den kan have oprindelse i den mark, hvor de anvendte læggekartofler er avlet. Landbrugsstyrelsen har fået inspiration fra Sverige til bekæmpelse samt anvendt EPPO guidelines og videnskabelige artikler. Den smittede mark skal ligge sortbrak i 2024 for at minimere muligheden for formering, og der skal foretages jævnlig ukrudtsbekæmpelse, da værtspektret også omfatter vilde plantearter. Der kan forventes minimum tre års bekæmpelse, inden restriktionerne kan ophæves, herunder to efterhinanden følgende år hvor der ikke påvises nematoder i jordprøver udtaget i marken.

3.4 Slåningsforbud af brakarealer ift. frømarker

Mille Sloth (MS), Kasper Lundsgaard Frederiksen (KF) og Jacob Kromann Salomonsen (JS) orienterede om GLM 8-kravet vedr. slåningsforbud af brakarealer, som er udpeget som ikke-produktive arealer under GLM 8-kravet, i relation til frømarker. KF forklarede, at GLM 8-kravet om udlægning af 4% af omdriftsarealet med ikke-produktive elementer, herunder brak, og forbudsperioden for slåning fra 1. maj - 31. juli er indskrevet i CAP-planen.

JK argumenterede for, at der kan være vildt både i brakmarken og i marken med kløvergræs, og ved et slåningsforbud af brak, bliver det i stedet nødvendigt at slå et område på kløvergræsmarken for at overholde afstandskravene i mark- og sædekornbekendtgørelserne.

Troels Prior Larsen (TL) tilføjede, at en frømark er flerårig, og at det derfor kan være vanskeligt at planlægge sig ud af problemstillingen med sine naboer. Hver bedrift skal have sine marker til at gå op.

MS forklarede, at der skal være stærke faglige argumenter for at kunne lave ændringer i CAP-planen, da det kræver en godkendelse fra KOM. JS tilføjede, at de økonomiske perspektiver også er vigtige.

Der blev i plenum besluttet, at medlemmerne sender skriftlige kommentarer på vegne af frøbranchen til Landbrugsstyrelsen, med argumenter for at bibeholde undtagelsen for slåningsforbuddet.

3.5 Projekt om præcisionsavl

Birte Boelt orienterede om GUDP-projektet om præcisionsavl. Projektet skal udvikle og demonstrere et rækkedyrkningskoncept, som bidrager til at højne frøkvaliteten, samtidig med at herbicidanvendelsen reduceres. Projektet laves i samarbejde med frøbranchen, SEGES, Syddansk Universitet og Aarhus Universitet. På baggrund af markdata, algoritmer til afgrødegenkendelse samt software, skal informationer omsættes til digitale kort med formål om præcisionsukrudtsbekæmpelse.

Marksprøjten er udstyret med kasser, som isolerer herbicidet til at ramme mellem afgrøderækkerne. For at metoden er effektiv, kræver det tætte, ubrudte afgrødebånd, så der ikke forekommer spiring af ukrudt i afgrøderækken. Der indsamles data via droner, som bruges til at lave algoritmer til afgrødegenkendelse. Der udføres tre forsøgsbehandlinger på Flakkebjerg, som hhv. skal teste ukrudtsbehandlinger (kemisk og mekanisk bekæmpelse), den optimale rækkeafstand (flere års avl på samme udlæg) og udsædsmængder (lav udsædsmængde med formål om huller i afgrøderækken). Kombinationen af kemisk og mekanisk ukrudtsbekæmpelse mellem rækkerne har god effekt.

4. Orientering om GMO-arbejdet i EU

4.1. EU-Kommissionens forslag til ændring af lovgivning om planter fremstillet med visse nye genomteknikker (NGT)

Morten Storgaard orienterede om status på forhandlingerne af EU-Kommissionens forslag til ny regulering om planter fremstillet med visse nye genomteknikker. EU-Kommissionen fremlagde forslaget den 5. juli 2023. Der har været forhandlinger i Rådet fra 10. juli 2023 – 12. januar 2024. Der er ikke opnået en generel indstilling fra Rådet. Der har været forhandlinger i Europa-Parlamentet i løbet af vinteren. Den 13. december 2023 blev AGRI-udvalgets udtalelse vedtaget med 75 ændringsforslag. Den 29. januar 2024 blev ENVI-udvalgets rapport fremlagt med 84 ændringsforslag. Den 7. februar blev forslaget stemt igennem i Europa-Parlamentet med 307 stemmer for, 263 stemmer imod og 41 blanke stemmer.

Europa-Parlamentet har vedtaget en række ændringer i forslaget, herunder 1) forbud mod patentering, 2) fastholdelse af forbud mod anvendelse af NGT-planter i økologisk produktion, 3) en paragraf, som håndterer forekomst af NGT-1 i ikke-økologiske input i økologisk produktion,

4) krav om, at NGT-1 planter skal levere på bæredygtighedsparametre og ikke må være herbicid-tolerante, 5) krav om overvågningsplaner samt mulighed for, at tilladelse til markedsføring kan trækkes tilbage og 6) krav om sporbarhed og mærkning af NGT-1 planter og produkter frem til forbrugeren.

Særligt punktet om patent og mærkning kan være udslagsgivende for udfaldet af den næste fase. På nuværende tidspunkt afventes der afklaring i Rådet om en generel indstilling, som skal vedtages med et kvalificeret flertal, som kræver enighed mellem 15 MS, og som til sammen skal repræsentere 65 % af befolkningen i EU. Først når den generelle indstilling vedtages i Ministerrådet, indledes trilog-forhandlinger mellem Europa-Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet. Det kommende Europa-Parlaments valg forventes også at forsinke processen i Europa-Parlamentet, mens der i Rådet stadig er mulighed for at fortsætte forhandlingerne mellem MS.

5. Eventuelt

Der var ingen drøftelser under eventuelt.

5.1. Næste møde

Næste møde er fastsat til den 21. november 2024.

Slutnoter:

ⁱ EU's sortskontor: [CPVO | Community Plant Variety Office](#)

ⁱⁱ Den internationale union for plantenyhedsbeskyttelse: [UPOV](#)

ⁱⁱⁱ PRM bruges som en samle-forkortelse for EU-Kommissionens regulering af planteformeringsmateriale, herunder forstligt formeringsmateriale (som ofte forkortes FRM)